

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

VN/11304/2024-VM-28

Esitysluonnos sisältää seuraavat ehdotukset:

A. Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennettäisiin, ja ansiotuloverotuksen ylimmät marginaaliveroasteet alennettaisiin noin 52 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisten työtulovähennystä korotettaisiin yhteensä 100 miljoonalla eurolla.

B. Ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin indeksitarkistus. Tarkistus jätettäisiin kuitenkin tekemättä niillä tulotasoilla, joille ylimpien marginaaliverojen alentaminen kohdistuisi.

C. Eläketulon lisäveroa pienennettäisiin. Ehdotettu muutos on valmisteltu kevään kehysriihen päätöksen mukaisesti. Hallitus tulee vielä korjaamaan suurempien eläkkeiden verotuksen tasoa. Tarkoituksena on, että suurten eläkkeiden verotus ei kevene enempää kuin vastaavan palkkatulon verotus.

D. Työtulovähennyksen lapsikorotusta kasvatettaisiin 105 euroon lasta kohti. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnettäisiin edelleen kaksinkertaisena.

E. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistettaisiin. Vähennysoikeus poistuisi sekä työntekijä- ja työnantajapuolelta.

F. Työsuhdepolkupyörien verovapaus poistettaisiin. Muutosta sovellettaisiin polkupyöräetuihin, joiden käyttöönottoon työnantaja ja työntekijä olisivat sitoutuneet 24.4.2025 tai sen jälkeen. Ennen tätä sovittuihin polkupyöräetuihin sovellettaisi nykyisiä säännöksiä sopimuskauden loppuun saakka.

G. Kotona työskentelystä ei enää myönnettäisi työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.

H. Luovutusvoittoverotusta ja varainsiirtoverotusta muutettaisiin ehdollisen lisäkauppahinnan osalta.

I. Suomeen töihin tulevien avainhenkilöiden lähdevero alennettaisiin 32 prosentista 25 prosenttiin. Lisäksi lain soveltamisala laajenisi kotimaahan palaaviin Suomen kansalaisiin. Lakia sovellettaisiin Suomen kansalaisiin enintään 24 kuukauden ajan työskentelyn alkamisesta.

Tausta

Ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä hallituksen kevään 2025 kehysriihessä tekemiin päätöksiin, joiden tavoitteena on vahvistaa Suomen talouskasvun edellytyksiä. Kasvutoimien rahoittamiseksi esitys sisältää myös verotusta kiristäviä toimia. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia kanta:

Talentia vastustaa jyrkästi hallituksen esitysluonnosta vuodelle 2026, jossa esitetään työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistamista.

Ehdotus rikkoo hyvän verojärjestelmän periaatteita ja asettaa työmarkkinatoiminnan perusteettomasti epäedulliseen asemaan verrattuna muuhun tulonhankintaan. Lisäksi se on ristiriidassa Suomen kansainvälisten velvoitteiden kanssa: Suomi on Kansainvälisen työjärjestön (ILO) jäsenenä sitoutunut edistämään työmarkkinaosapuolten järjestäytymistä.

Järjestäytyneet työmarkkinaosapuolet kantavat merkittävää yhteiskunnallista vastuuta muun muassa työmarkkinoiden vakauden ja ennustettavuuden varmistamisessa sekä eläketurvajärjestelmän kehittämisessä. Esityksen toteutuminen heikentäisi näitä tavoitteita ja rapauttaisi järjestäytymisen edellytyksiä. Järjestäytyneet työmarkkinaosapuolet tarjoavat työmarkkinoiden käyttöön valmiin neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän, joka myös kouluttaa osapuolia ja tarjoaa siten tehokkaan ja toimivan tavan edistää työmarkkinoiden toimintaa.

Jäsenmaksut ovat luonnollisia vähennyksiä

Talentian näkemyksen mukaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuvia menoja. Tämä koskee sekä työntekijä- että työnantajajärjestöjä. Työmarkkinajärjestöt parantavat jäsentensä ansaintamahdollisuuksia muun muassa työehtosopimusten, neuvonnan ja oikeusturvan kautta. Vastaavien palvelujen hankkiminen markkinoilta olisi yksittäiselle palkansaajalle kohtuuttoman kallista. Jäsenmaksut täyttävät selkeästi luonnollisten vähennysten kriteerit, jotka ovat vakiintunut osa verotusta Suomessa ja kansainvälisesti.

Vähennysoikeuden poistaminen on verosanktio

Talentia katsoo, että vähennysoikeuden poistaminen olisi käytännössä verosanktio, joka poikkeaa normaalista verokohtelusta. Suomen henkilöverotuksessa ei ole vastaavia rajoituksia, ja pelkkä valtion verotulojen lisäämistarve ei ole riittävä peruste näin merkittävälle poikkeamalle verotuksen keskeisistä periaatteista.

Rajanveto-ongelmat ja sääntelyn epämääräisyys

Talentian mielestä esitysluonnos ei määrittele selkeästi, mitä järjestöjä vähennysoikeuden poistaminen koskisi. Tämä loisi tulkinta- ja riitatilanteita, joissa järjestöjen olisi muutettava sääntöjään säilyttääkseen vähennysoikeuden tai joissa asiaa jouduttaisiin ratkomaan Verohallinnossa ja tuomioistuimissa. Lopputuloksena olisi hallinnollisesti raskas ja oikeudellisesti epäselvä järjestelmä.

Vaihtoehdot: Vähennysoikeuden poistamisen sijasta Talentia esittää valtiontaloutta vahvistavina mahdollisena toimenä esimerkiksi viiden prosentin lähdeveroa yleishyödyllisten yhteisöjen osinkotuloille. Tämä toimi kohdentuisi vahvemmin niihin toimijoihin, joiden sijoitustoiminta on mittaluokaltaan laajaa ja joiden osalta toiminnan ylijäämän verottamista voidaan siten pitää kohtuullisena.

Talentian kanta: Työsuhdepolkupyörien veroetua ei tule poistaa. Lisäksi annetun esityksen aikataulu on kohtuuton.

Talentia vastustaa hallituksen esitystä sen nykymuodossa ja katsoo, että mikäli veroetu poistetaan, tulee suunnitelluille muutoksille varata pidempi siirtymäaika.

Työsuhdepolkupyörien veroetu otettiin käyttöön vuoden 2021 alussa edistämään pyöräilyä ja vähentämään autoilua. Tavoitteena oli parantaa kansanterveyttä ja vähentää liikenteen päästöjä. Veroedun laajentaminen myös sähköpyöriin mahdollisti aiempaa pidempien työmatkojen kulkemisen pyörällä, mikä merkitsi merkittävää muutosta liikkumismahdollisuuksiin. Tällä hetkellä työsuhdepyöriä on jo yli 100 000, ja ne ovat käytössä kaikissa työikäisten ryhmissä, erityisesti 36–55-vuotiailla. Veroetu on vauhdittanut alan kasvua ja palveluiden kehittymistä.

Esityksen mukaan nykyistä polkupyöräedun verovapautta jatkettaisiin vain sopimuskauden loppuun saakka niiden sopimusten osalta, jotka on tehty ennen 24.4.2025. Tämän jälkeen tehdyille sopimuksille verovapautta ei enää myönnettäisi.

Talentian mielestä työsuhdepolkupyörien veroedun poistaminen vain runsaan neljän vuoden olemassaolon jälkeen on esimerkki tempoilevasta veropolitiikasta, jota tulisi välttää. Arvio, jonka mukaan valtion verotulot kasvaisivat 46 miljoonalla eurolla vuodessa verovapauden poistuttua, ei huomioi muutoksen aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia ja kustannuksia muille osapuolille. On ristiriitaista, että muualle verotuksessa korostetaan ns. dynaamisia verovaikutuksia, mutta kyseisessä esityksessä niitä ei huomioida lainkaan. Muutos lisäisi työnantajien, työntekijöiden ja

verohallinnon hallinnollista taakkaa, heikentäisi kansanterveyttä työmatkapyöräilyn vähentyessä ja johtaisi työpaikkojen vähenemiseen pyöräilyalan yrityksissä.

G. Kotona työskentelystä ei enää myönnetä työhuonevähennystä palkkatulon hankkimisesta johtuvana menona.

Talentian kanta: Kaavamaisista työhuonevähennyksistä ei tule poistaa

Talentia vastustaa hallituksen esitystä kaavamaisen työhuonevähennyksen poistamisesta.

Koronapandemia muutti merkittävästi työn tekemisen tapoja, erityisesti asiantuntijatyössä. Pandemian aikana opittiin, että etätyö ja hybridityö voivat tehostaa työntekijöiden ajankäyttöä ja parantaa tuottavuutta. Monilla työpaikoilla etätyöstä on tullut pysyvä osa työ kulttuuria, ja tämän seurauksena työtiloja on vähennetty. Kaikki työntekijät eivät enää mahdu yhtä aikaa työpaikan tiloihin. Lisäksi etätyö vähentää matkustamista ja siitä aiheutuvia ympäristöhaittoja.

Oman asunnon osalta työhuonevähennys myönnetään lähtökohtaisesti kaavamaisena, koska tulonhankintaan kohdistuvaa osuutta todellisista asuntomenoista on vaikea selvittää. Kaavamainen työhuonevähennys on yksinkertainen, hallinnollisesti kevyt ja käytännössä toimiva ratkaisu, koska kustannuksia ei tarvitse eritellä. Kustannuksia kuitenkin syntyy, ja merkittävä niistä on työskentelyyn käytettävän tilan vaihtoehtoiskustannus: kun tila on varattuna työntekoon, sitä ei voi käyttää muuhun tarkoitukseen.

Talentia katsoo, että omaan asuntoon varatun työtilan ei tule olla verovähennyksen kannalta huonommassa asemassa kuin kodin ulkopuolelta vuokratun työtilan, jonka kustannukset ovat vähennyskelpoisia. Kaavamaisen työhuonevähennyksen poistaminen heikentäisi etä- ja hybridityön toimintaedellytyksiä ja olisi ristiriidassa joustavan työnteon tukemisen kanssa.

Jenni Karsio

Puheenjohtaja

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Konstantin Laakkonen

Palvelusuhteiden edunvalvonnan johtaja, VT

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Laakkonen Konstantin

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry